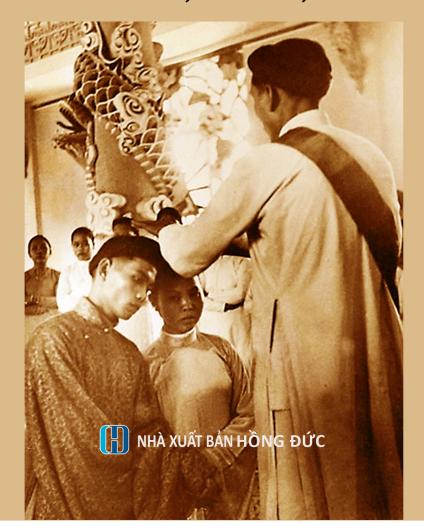
Huệ Khải

GIA ĐÌNH ĐẠO ĐỰC THEO GIÁO LÝ CAO ĐÀI

The Virtuous Family as Viewed by Caodaism

Chức sắc Cơ Quan Phước Thiện làm bí tích hôn phối trong Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh. Ảnh mượn trong *Le Caodaïsme en image*, của Gabriel & Marguerite Gobron (Paris: Nxb Dervy, 1949).

The sacrament of matrimony administered by a dignitary of the Charity Organ in the Tây Ninh Caodai Holy See. The picture borrowed from *Le Caodaïsme en image*, by Gabriel & Marguerite Gobron (Paris: Dervy Pub., 1949).

GIA ĐÌNH ĐẠO ĐỨC THEO GIÁO LÝ CAO ĐÀI THE VIRTUOUS FAMILY AS VIEWED BY CAODAISM

TỦ SÁCH LIÊN TÔN – Quyển **137.1** trong Chương Trình Chung Tay Ấn Tống Kinh Sách Đại Đạo – A SERIES OF INTER-RELIGIOUS BOOKS – Issue No **137.1** by the Programme of Joining Hands for Free Caodai Publications

Học Viện Mục Vụ Tổng Giáo Phận TpHCM, 08-5-2021:
Huệ Khải trình bày *Gia Đình Đạo Đức Theo Giáo Lý Cao Đài.*The Pastoral Institute of the HCMC Archdiocese, 08 May 2021:
Huệ Khải's presenting *The Virtuous Family as Viewed by Caodaism.*Ảnh/photo: Mộng Tuyền, tu sĩ Cơ Quan Phổ Thông Giáo Lý Đại Đạo
(nun of the Organ for Universalising Caodai Teaching)

1

2

1

ĐẠI ĐẠO TAM KỲ PHỔ ĐỘ

Chương Trình Chung Tay Ấn Tống Kinh Sách Đại Đạo The Programme of Joining Hands for Free Caodai Publications

HUỆ KHẢI

(Dũ Lan LÊ ANH DŨNG)

GIA ĐÌNH ĐẠO ĐỨC THEO GIÁO LÝ CAO ĐÀI

(Phác thảo ban đầu từ góc nhìn giáo dục gia đình)

THE VIRTUOUS FAMILY AS VIEWED BY CAODAISM

(A Preliminary Sketch of an Aspect of Family Education)

Nhà xuất bản **HồNG ĐỨC** Hà Nội 2021

Ấn tống lần thứ nhất một ngàn quyển do hiền tỷ **NGỌC LINH Phạm Thị Dung** (thánh tịnh Tân Minh Quang) công quả **10.000.000 đồng** (trích đợt 169) hồi hướng an lạc cho thân mẫu (hiền tỷ **Ngọc Trân Nguyễn Thị Ba**, tuổi Dậu).

Kính thành hồi hướng cửu huyền thất tổ siêu thăng, hiệp tâm cầu nguyện quốc thái dân an, đạo pháp trường lưu, chánh pháp trung hưng, Đại Đạo Cao Đài quy nguyên thống nhứt, vạn linh thức tỉnh hồi đầu, đồng đăng bỉ ngạn.

ĐỘI LỜI THA THIẾT

Quý đạo hữu vui lòng KHÔNG mua bán bất kỳ kinh sách nào do Chương Trình Chung Tay Ấn Tống Kinh Sách Đại Đạo thực hiện. Trân trọng kính mời quý đạo hữu liên hệ với chúng tôi để thỉnh các bản in chánh thức (sách biếu). Xin gởi điện thư về: daidaovanuyen@gmail.com.

Kinh sách được ấn tống để kính biếu rộng rãi là nhờ có biết bao tấm lòng vàng của hàng hàng lớp lớp đạo tâm gần xa gởi gắm. Để không phụ lòng các vị ân nhân ấy, xin quý đạo hữu trân trọng giữ gìn kinh sách để truyền trao cho đúng người thật tâm tìm tu, học đạo. Chúng tôi chân thành biết ơn sự thấu hiểu, đồng cảm, và hợp tác chặt chẽ của quý đạo hữu.

BAN TU THƯ & ẤN TỐNG

2

4

3

GIA ĐÌNH ĐẠO ĐỨC THEO GIÁO LÝ CAO ĐÀI

THE VIRTUOUS FAMILY AS VIEWED BY CAODAISM

Giao cảm	8	From Heart to Heart	36
Gia đình nghĩa là gì?	9	What is the meaning of family?	37
Gia đình đạo đức xuất phát từ đâu?	10	What does a virtuous family result from?	38
Gia đình đạo đức là bông trái của		The virtuous family is the fruit	
hành trình giáo dục ngay ở trong gia đình	13	of an education journey starting right in the family	41
Giáo dục có định hướng		Oriented education in the Caodai family	46
trong gia đình tín hữu Cao Đài	18	Two prerequisites for carrying out	
Hai điều kiện tiên quyết để thực hiện		the oriented family education	56
giáo dục gia đình có định hướng	28	In lieu of a conclusion	59
Thay lời kết	31	_	
•		Front cover photo:	
Ånh bìa:		by Gabriel & Marguerite Gobron (1895-1941),	
mượn của Gabriel & Marguerite Gobron (1895-1941),		Le Caodaïsme en Images. Paris: Dervy 1949.	
Le Caodaïsme en Images. Paris: Dervy 194	19.		

All rights reserved by Huệ Khải (Lê Anh Dũng) © 2021

6

GIA ĐÌNH ĐẠO ĐỨC THEO GIÁO LÝ CAO ĐÀI

(Phác thảo ban đầu từ góc nhìn giáo dục gia đình)

Giao cảm

Học Viện Mục Vụ Tổng Giáo Phận TpHCM mở khóa học *Tìm Hiểu Công Giáo Và Cao Đài*, khai mạc vào sáng Thứ Bảy 09-01-2021. Trong khóa có buổi giảng về *Gia Đình Đạo Đức Theo Giáo Lý Cao Đài*, do Huệ Khải trình bày sáng Thứ Bảy 08-5-2021. Tập sách mỏng song ngữ Việt-Anh này có thể xem là bông trái của buổi giảng ấy.

*

Ngày 27-12-2020, Đức Giáo Hoàng Phan-xi-cô công bố Năm "Gia Đình *Amoris Laetitia*",⁽¹⁾ tức là Năm "Gia Đình – Niềm Vui Của Tình Yêu", dài mười lăm tháng, bắt đầu từ ngày 19-3-2021 đến ngày 26-6-2022.

Vì vậy, vấn đề gia đình được gồm trong khóa học có lẽ không là ngẫu nhiên trùng hợp, mà có thể do chủ ý của quý linh mục điều hành Học Viện Mục Vụ.

Vấn đề gia đình đạo đức có thể nói là rộng. Do đó, với thời lượng được cho phép, tôi phác thảo sơ bộ một số ý

⁽¹⁾ **amoris** (tiếng Latin): Tình yêu; **laetitia** (tiếng Latin): Niềm vui.

chánh thuộc về **giáo dục gia đình**, vì đây là yếu tố cơ bản và quan trọng nhất để xây dựng thành công một gia đình đao đức.

Bởi lẽ, muốn có gia đình đạo đức thì trước tiên phải giáo dục để giúp những tín hữu Cao Đài muốn xây dựng gia đình, hay đã thành lập gia đình, nhận thức rõ **sứ mạng** của mình.

Thật vậy, theo thánh giáo Đức Trần Hưng Đạo, "xây đắp gia đình" là vô hình trung (無形中: imperceptibly) nhận lãnh một "sứ mạng".⁽²⁾

Gia đình nghĩa là gì?

Từ Điển Bách Khoa Anh (Encyclopaedia Britannica) định nghĩa *gia đình* như sau:

Gia đình là một nhóm người được kết hợp với nhau bằng các mối ràng buộc **hôn nhân**, huyết thống, hay nhận con nuôi; do đó tạo thành một nhà (một hộ $\stackrel{>}{
ho}$) và họ cư xử với nhau tương ứng với vị thế của vợ chồng, cha

(2) Trung Hưng Bửu Tòa (Hội Thánh Truyền Giáo Cao Đài, Đà Nẵng), 13-12 Kỷ Hợi (Thứ Hai 11-01-1960). mẹ, con cái, và anh chị em.(3)

Định nghĩa này cho thấy gia đình bắt đầu từ **hôn nhân**, hay *hôn nhân là đầu mối của gia đình*. Người Việt từ xưa cũng nhìn nhận như vậy, nên thay vì nói "Anh Giáp cưới cô Ất" thì nói "Anh Giáp *lập gia đình* với cô Ất"; thay vì hỏi "Chị lấy chồng hồi nào?" thì hỏi "Chị *lập gia đình* hồi nào?"

Gia đình đạo đức xuất phát từ đâu?

Một gia đình đạo đức về căn bản phải xuất phát từ **hôn nhân đạo đức**. Thế nào là hôn nhân đạo đức? Trước hết, người tín đồ Cao Đài được giáo dục rằng sự kết hợp nam và nữ bằng một hôn nhân không phải cốt yếu để thỏa mãn nhu cầu tình duc.

Thánh giáo Đức Trần Hưng Đạo xác định:

"Vợ chồng nào phải gặp nhau để thỏa mãn tình dục, mà [là] cả một ái tình thiêng liêng bất diệt." (4)

Người đời quan niệm hôn nhân có mục đích duy trì nòi giống.

⁽³⁾ https://www.britannica.com/topic/family-kinship; truy cập 09-3-2021.

 $^{^{(4)}}$ Trung Hưng Bửu Tòa, 13-12 Kỷ Hợi (Thứ Hai 11-01-1960).

Trong Nhất Kỳ Phổ Độ, $^{(5)}$ sách *Sáng Thế* (1:27-28) chép như sau:

"Thiên Chúa sáng tạo con người theo hình ảnh Ngài. Theo hình ảnh Thiên Chúa, Ngài sáng tạo con người. Thiên Chúa sáng tạo họ, có nam có nữ. Thiên Chúa ban phúc lành cho họ, và bảo: Hãy sinh sôi nảy nở thật nhiều, cho đầy mặt đất. . ." (6)

Trong Tam Kỳ Phổ Độ,⁽⁷⁾ thánh giáo Đức Trần Hưng Đạo xác định việc duy trì nòi giống là "sứ mạng" của từng cặp vợ chồng, và bởi lẽ là "sứ mạng" cho nên nòi giống được duy trì phải là "*một lớp người tương lai*" tốt lành, xứng đáng.

Thánh giáo Đức Trần Hưng Đạo dạy:

"Ai cũng chú ý dựng nên một đời có vợ chồng, rồi có con có cháu. Vợ chồng là hiệp nhau mà làm xong cái **sứ mạng** xây đắp gia đình, đúc nắn một lớp người tương lai. Dòng giống đó được truyền thụ một tinh thần minh

Khi nhận thức vợ chồng sinh con cái cũng là sứ mạng "đúc nắn một lớp người tương lai", thì chúng ta hiểu vì sao trong Cựu Ước, sách *Thánh Vịnh* (127:3) có câu này:

"Con cái là một di sản Chúa ban; con cái của mình là phần thưởng Chúa tặng."

Nếu hiểu con cái là "di sản Chúa ban", là "phần thưởng Chúa tặng" thì cha mẹ không được hủy hoại di sản hay phần thưởng thiêng liêng đó. Bởi vậy, Công Giáo, Cao Đài, và các chánh giáo khác đương nhiên không tán thành bất kỳ luật lệ nào hợp pháp hóa tội ác phá thai.

Nhưng muốn hoàn thành sứ mạng "đúc nắn một lớp người tương lai", như lời dạy của Đức Trần Hưng Đạo, thì cha mẹ phải **giáo dục** con cái, dạy dỗ con cái ngay từ trong gia đình chớ không thể khoán trắng cho xã hội.

lãng,⁽⁸⁾ một dòng máu ấm áp nhiệt thành, một khuôn phép truyền thống nghìn đời cho con." ⁽⁹⁾

⁽⁵⁾ Theo sử quan Cao Đài, Nhất Kỳ Phổ Độ trải dài từ thời thượng cổ (tiền sử hay khuyết sử) cho tới khoảng giữa thế kỷ 7 trước Công Nguyên (TCN), tức khoảng năm 650 TCN.

⁽⁶⁾ Tất cả các trích dẫn Kinh Thánh trong tập sách mỏng này do Huệ Khải dịch theo Holy Bible, New International Version, bản in năm 2011 của Biblica, Inc.

⁽⁷⁾ Tam Kỳ Phổ Đô khởi đầu vào khoảng giữa thế kỷ 19.

⁽⁸⁾ minh lãng 明朗 (bright and cheerful): Trong sáng và hân hoan.

 $^{^{(9)}}$ Trung Hưng Bửu Tòa, 13-12 Kỷ Hợi (Thứ Hai 11-01-1960).

Gia đình đạo đức là bông trái của hành trình giáo dục ngay ở trong gia đình

Để không bị "bứng" ra khỏi cội rễ gia đình, con cái của các gia đình có tôn giáo (có đạo) lại càng nên có thêm nhiều cơ hội hưởng thụ giáo dục theo truyền thống đạo đức của gia đình, và theo sự hướng dẫn tâm linh của Giáo Hôi.

Trong Nhất Kỳ Phổ Độ, Kinh Thánh Cựu Ước nhắc nhở cha mẹ về trách nhiệm giáo dục con cái như sau:

"Đứa con thả lỏng làm cho mẹ nó xấu hổ." (Châm Ngôn 29:15)

"Hãy uốn nắn con cái bạn, và chúng sẽ cho bạn được an bình; chúng sẽ mang cho bạn những niềm vui bạn ao ước." (Châm Ngôn 29:17)

Ngày nay, trong tông huấn hậu Thượng Hội Đồng Giám Muc (10) về gia đình, nhan đề *Familiaris consortio*,(11)

do Đức Giáo Hoàng Gio-an Phao-lô II công bố ngày 22-11-1981, Phần II, mục 14, xác định:

"(C)hính định chế hôn nhân và tình yêu vợ chồng đều quy hướng về việc sinh đẻ và **giáo dục con cái**..."

Trong Tam Kỳ Phổ Độ, thánh giáo Cao Đài nhiều lần dạy cha mẹ hãy biết giáo dục con cái.

1. Giáo dục con cái hãy bắt đầu từ khi người mẹ biết mình mang thai. Thánh giáo Đức Trần Hưng Đạo dạy về việc **thai giáo** 胎教 như sau:

"(M)uốn có một nòi giống tốt đẹp tương lai, có những gia đình kiểu mẫu của xã hội là phải bắt đầu xây dựng, xây dựng đứa con còn trong bụng mẹ. Người mẹ lúc

và Đức Giáo Hoàng Phao-lô VI (1897-1978) trực tiếp thành lập Thượng Hội Đồng này. Không phải tất cả các giám mục Công Giáo đều tham dự Thượng Hội Đồng Giám Mục, tức là chỉ có một số đại diện. Đức Giáo Hoàng triệu tập Thượng Hội Đồng Giám Mục và ấn định đề tài cho Thượng Hội Đồng. Hiện tại, Thượng Hội Đồng Giám Mục thường kỳ được triệu tập khoảng ba năm một lần, nhưng cũng có những Thượng Hội Đồng bất thường vẫn do Đức Giáo Hoàng triệu tập. Sau khi bế mạc một Thượng Hội Đồng Giám Mục, Đức Giáo Hoàng sẽ công bố một tông huấn (an apostolic exhortation), gọi là tông huấn hậu Thượng Hội Đồng Giám Mục, được biên soạn căn cứ theo các ý kiến của Thượng Hội Đồng vừa bế mạc.

(11) **Familiaris consortio** (tiếng Latin): Theo tiếng Anh là "The fellowship of the family". Bản tiếng Anh của Vatican dịch là "On the Role of the Christian Family in the Modern World" (Về vai trò của gia đình Ki-tô hữu trong thế giới ngày nay).

⁽¹⁰⁾ Một tông huấn hậu Thượng Hội Đồng Giám Mục (a post-synodal apostolic exhortation) thường được ban ra sau khi bế mạc một Thượng Hội Đồng Giám Mục (a Synod of Bishops). Thượng Hội Đồng Giám Mục là kết quả của Công Đồng Vatican II (1962-1965)

nào cũng tươi tỉnh sáng suốt, đi đứng ngồi nằm được phân minh, đính chính.⁽¹²⁾ Không nghe điều dữ, không nói chuyện nhảm, không nghĩ điều quấy, không thấy tuồng khiêu khích vô nghì.⁽¹³⁾ Lòng mỗi lúc đều nghĩ đến đứa con sau này, đứa con của Quyền Năng. Phải hết lòng tu dưỡng trong hồi thai nghén." ⁽¹⁴⁾

2. Tiếp theo thai giáo là cả một hành trình nhiều năm dài khổ nhọc nuôi dưỡng, dạy dỗ con cái. Thánh giáo Đức Trần Hưng Đạo dạy:

"Khi sinh ra, lúc lớn lên, cha mẹ phải bỏ nhiều công phu,⁽¹⁵⁾ gởi gắm bao nhiều danh phận, sự nghiệp cho con sau này." ⁽¹⁶⁾

Là tín hữu Cao Đài, biết tin tưởng Trời Phật, biết làm lành lánh dữ, biết tu học, thì cha mẹ càng nên chăm lo giáo dục con cái để tránh khỏi cảnh mỉa mai là cây ngọt sanh trái đắng. Thánh giáo Đức Như Ý Đạo Thoàn Chơn Nhơn khuyên dạy các bậc làm cha làm mẹ:

"(Đ)ã có vốn liếng về tâm đạo, hãy tiếp tục tiến lên dìu dẫn em cháu, con cái noi theo đường lối. Không lẽ để nhìn cảnh ăn trái ngọn rồi quăng mất hột." (17)

Bốn chữ "noi theo đường lối" của Đức Như Ý Đạo Thoàn Chơn Nhơn gợi nhớ tới lời khuyên trong Nhất Kỳ Phổ Độ, chép ở Kinh Thánh Cựu Ước:

"Hãy dạy đứa trẻ đi **con đường nó phải đi**, để đến tuổi già, nó vẫn không lìa bỏ." (Châm Ngôn 22:6)

Và "noi theo đường lối" chính là noi theo nề nếp đạo đức hình thành từ truyền thống gia đình và tôn giáo của gia đình. Thánh giáo Đức Cao Triều Trực dạy:

Dạy con cái đường lành gắng chí Bảo tử tôn suy nghĩ việc lành. (18)

3. Muốn giáo dục con cái thì bản thân **cha mẹ hãy là tấm gương** gần gũi, sống động, thường xuyên trước mắt con cái, trong ý nghĩ và sinh hoạt hằng ngày của con cái. Từ xa xưa, phương pháp này được gọi là **thân giáo** 身教. Thật vậy, một ông bố lúc nào cũng phì phèo thuốc lá thì nhất định không thể cấm cản cậu con trai mới lớn tập tành hút thuốc. Tương tự, một bà mẹ bất hiếu với bố mẹ chồng và với cả cha mẹ ruột, thì chắc chắn không thể

⁽¹²⁾ **đính chính** 訂正 (righteous, rightful): Công chính, đàng hoàng.

⁽¹³⁾ **vô nghì** (*vô nghĩa* 無義: *immoral*): Không có lễ nghĩa, không có đao đức.

 $^{^{(14)}}$ Trung Hưng Bửu Tòa, 13-12 Kỷ Hợi (Thứ Hai 11-01-1960).

⁽¹⁵⁾ **công phu** 功夫 (*skill and long-time effort*): Sự khéo léo và công sức khó nhọc trong thời gian dài.

 $^{^{(16)}}$ Trung Hưng Bửu Tòa, 13-12 Kỷ Hợi (Thứ Hai 11-01-1960).

 $^{^{(17)}}$ Vĩnh Nguyên Tự (Long An), 03-12 Ất Tỵ (Thứ Bảy 25-12-1965).

 $^{^{(18)}}$ Thiên Lý Đàn (Sài Gòn), 22-8 Ất Tỵ (Thứ Sáu 17-9-1965).

dạy con cái của bà biết hiếu kính hai đấng sinh thành ra chúng.

Trong Nhất Kỳ Phổ Độ, thay vì dạy rằng cha mẹ hãy làm gương sáng cho con cái, Kinh Thánh Cựu Ước khuyên cha mẹ hãy sống như thế nào cho con cái luôn cảm thấy tự hào về song thân:

"Cha mẹ là sự tự hào của con cái." (Châm Ngôn 17:6)

Trong Tam Kỳ Phổ Độ, khi dạy riêng phái nữ, thánh giáo Đức Diêu Trì Kim Mẫu Vô Cực Từ Tôn khuyến nhủ như sau:

"(H)ãy ý hướng vào nhiệm vụ của người làm mẹ, làm chị gương mẫu, tạo nên nề nếp đạo đức trong mỗi gia đình, làm gương mẫu cho đàn con cái của các con noi theo để sau này chúng nó không sai đường lạc lối." (19)

Cha mẹ làm gương cho con cái về căn bản nên ra sao? Thánh giáo Đức Trần Hưng Đạo phác họa bức tranh mỹ miều của gia đình đạo đức như sau:

"Cha mẹ là mẫu mực của con cháu. Anh chị là phép tắc của đàn em. Chồng đính chính, vợ thuận hòa. Dưới biết kỉnh trên, trên để lòng lo cho kẻ dưới. Sống một cuộc đời tươi đẹp, không một chút sóng gió gợn lên. Gia đình được

hòa thuận, ấm no. Trong nhà, ngoài vườn sạch sẽ, ngăn nắp. Nghèo cũng thanh cao, giàu không bẩn thỉu." (20)

Giáo dục có định hướng trong gia đình tín hữu Cao Đài

Giáo dục con cái trong gia đình người đạo Cao Đài là **giáo dục có định hướng** với ba mức độ như sau:

1. Về căn bản, gia đình là chỗ khởi điểm của hành trình giáo dục con cái để chúng biết sống đúng theo Đạo (làm) Người, tức *Nhân Đạo* 人道 (the Way of Man). Thánh giáo Đức Như Ý Đao Thoàn Chơn Nhơn xác đinh:

"Đạo Người xuất phát từ trong gia đình." (21)

Giáo dục gia đình có định hướng trước tiên nhắm vào mục đích dạy dỗ con cái biết ăn hiền ở lành, sống lương thiện, làm công dân tốt. Mượn ngôn ngữ của Thánh Mátthêu (13:17), có thể nói rằng giáo dục này nhằm giúp con cái trở nên *những người công chính* (*righteous people*). Thánh giáo Đức Đại Tiên Lê Văn Duyệt dạy:

 $^{^{(19)}}$ Thánh thất Bình Hòa (Gia Định), 15-8 Kỷ Dậu (Thứ Sáu 26-9-1969).

⁽²⁰⁾ Trung Hưng Bửu Tòa, 13-12 Kỷ Hợi (Thứ Hai 11-01-1960).

 $^{^{(21)}}$ Vĩnh Nguyên Tự (Long An), 03-12 Giáp Thìn (Thứ Ba 05-01-1965).

"(G)ia đình có đạo, con cái được cha mẹ huấn luyện vào hàng đạo đức; đó là một hạnh phúc." (22)

Thánh giáo Đức Vạn Hạnh Thiền Sư dạy:

"Mỗi đơn vị gia đình cha mẹ có đạo hãy tạo cho con cái mình một nề nếp đạo đức. Chúng nó sẽ có được một nếp sống thanh cao, khả ái. Mặt tinh thần ấy sẽ gây ảnh hưởng cho những gia đình kế cận. Nếu có nhiều và thật nhiều gia đình được như thế, thì ảnh hưởng càng lan rộng khắp chốn mọi nơi." (23)

2. Nâng cao thêm một mức độ, cha mẹ hướng dẫn con cái cùng tu học và tập tành hành đạo theo gương cha mẹ. Thánh giáo Đức Đông Phương Chưởng Quản dạy các bậc cha mẹ:

"(C)húng nó đã có nhân duyên nên mới sinh trưởng làm con cái của mình. Mình đã thương yêu chúng, đã lo hoạn dưỡng,⁽²⁴⁾ chăm sóc được nên vai nên vóc, cho ăn no mặc ấm, cho học hành chữ nghĩa tinh khôn, nhưng đó chỉ mới được có phân nửa bổn phận, vì chúng nó chỉ được chăm sóc về thể xác, về lý trí, nhưng về tinh thần, về

lương tri, về linh hồn còn đói khát." (25)

Lời cảnh báo rằng "về linh hồn còn đói khát" gợi nhớ lời Đức Giê-su trong Nhi Kỳ Phổ Đô:(26)

"Nếu được cả thế gian mà đánh mất linh hồn, thì nào có lợi gì?" (Mác-cô 8:36)

Trở lại với thánh giáo Đức Đông Phương Chưởng Quản:

"Muốn làm tròn sứ mạng của một người cha, phải tạo điều kiện dắt dìu cho chúng nó hiểu được đạo như mình đã hiểu. Khi chúng nó hiểu đạo, hành đạo, có hai cái lợi về mặt âm chất (27) và tinh thần.

⁽²²⁾ Minh Lý Thánh Hội (Sài Gòn), 26-02 Ất Mão (Thứ Hai 07-4-1975).

⁽²³⁾ Minh Lý Thánh Hôi, 21-8 Tân Hơi (Thứ Bảy 09-10-1971).

⁽²⁴⁾ hoạn dưỡng 豢養: Nuôi nấng, nuôi dưỡng.

 $^{^{(25)}}$ Cơ Quan Phổ Thông Giáo Lý Cao Đài Giáo Việt Nam, 14-5 Nhâm Tý (Thứ Bảy 24-6-1972).

⁽²⁶⁾ Theo sử quan Cao Đài, Nhị Kỳ Phổ Độ diễn ra từ khoảng giữa thế kỷ 7 TCN cho tới khoảng giữa thế kỷ 19 (khoảng năm 650 TCN tới khoảng năm 1850). Đáng chú ý là triết gia Đức Karl Jaspers (1883-1969) tạo ra thuật ngữ *Achsenzeit* (linh mục Lê Tôn Nghiêm dịch là *Thời Trục*) phần nào khá tương đồng với quan niêm Nhi Kỳ Phổ Đô của đao Cao Đài.

⁽²⁷⁾ Âm chất 陰騭 (hidden good deeds) hay âm đức 陰德 (concealed virtue) là những việc làm phúc đức kín đáo, tuy không ai biết nhưng có Thần Thánh chứng giám. Trong Nhị Kỳ Phổ Độ, Đức Giê-su Ki-tô dạy môn đồ cách tạo âm chất hay âm đức như sau: "Nhưng khi ngươi bố thí, đừng để tay trái ngươi biết tay phải ngươi đang làm gì, ngõ hầu việc bố thí của ngươi được kín đáo. Sau này Cha ngươi, Đấng thấy việc làm kín đáo, sẽ thưởng cho ngươi." (Mát-thêu 6:3-4)

Về mặt âm chất, cha mẹ đã tu, đã lập công bồi đức, dựng gầy âm chất, đám con cái cùng tu, cùng lập công bồi đức dựng gầy âm chất, sẽ giúp cho sự tiến hóa tăng trưởng mau lẹ đến ngày đạt đạo.

Ví như về mặt vật chất, nếu cha mẹ gia công hôm sớm tảo tần tìm kiếm bạc tiền, trong lúc đó con cái trong nhà ăn chơi tiêu xài phung phí, hỏi đến bao giờ sự nghiệp vật chất mới được phú túc, đủ đầy?

Về mặt âm chất cũng tương tự như thế. Một khi chúng nó biết đạo, tu thân hành đạo, sẽ hỗ tương cha mẹ phấn chấn tinh thần làm thay đổi cuộc diện, nếp sống trong gia đình càng thêm đầm ấm, vui vẻ.

Ngược lại, nếu cha mẹ lo cần cù tiện tặn, chắt mót tu công bồi đức, trong lúc con cái lại sa đọa ăn chơi, chúng trở về khảo đảo làm cha mẹ bực bội tâm thần, làm sao yên lòng tu dưỡng.

Chư đệ muội ôi! Những người biết tu là những người biết đem hạnh phúc cho gia đình, cho quyến thuộc, thân nhân." (28)

Thánh giáo Đức Thiện Hạnh Đồng Tử dạy:

"Nhờ có tiền duyên chẳng chịt liên hệ nên hiện kiếp

⁽²⁸⁾ Cơ Quan Phổ Thông Giáo Lý Cao Đài Giáo Việt Nam, 14-5 Nhâm Tý (Thứ Bảy 24-6-1972).

[thế hệ trẻ] đã được sinh trưởng trong gia đình cha mẹ hoặc anh chị biết đạo lý tu hành, hoặc sớm gặp hoàn cảnh thuận tiện để có cơ hội dễ bề khai triển thánh tâm, phát huy thánh đức, thực hành Thánh Đạo, rồi lần hồi đến Tiên Đạo và Phật Đạo. Nói như vậy để nhắc chừng chư liệt vị lưu ý đến hầu nâng đỡ, dìu dắt đoàn hậu tấn để khỏi trễ tràng hoặc phí uổng một kiếp làm người của thế hê ấy." (29)

Thấm thía những lời thánh giáo như vậy, người tín hữu Cao Đài hiểu rằng **gia đình mình chính là một đạo tràng**,⁽³⁰⁾ là một trường đạo. Con đường tu thân giải thoát bắt đầu ngay từ trong gia đình mỗi tín đồ.

Thật vậy, trên nguyên tắc, **mỗi gia đình Cao Đài là một đạo tràng**; nhà mình chính là chỗ mình tu tập, hành đạo hằng ngày và suốt cả cuộc đời. (Tương tự, Công Giáo xem mỗi gia đình Ki-tô hữu là một *Hội Thánh tại gia*.) Thế nên, người tín hữu Cao Đài được dạy rằng tu hành không nhất thiết phải lìa nhà bỏ cửa để nhập vào một tu viện, thánh đường... Nói khác đi, tu hành, học đạo, hành đạo, sống đạo đều ở trong và ngay tại chính gia đình mỗi tín hữu Cao Đài.

⁽²⁹⁾ Minh Lý Thánh Hội, 08-5 Quý Sửu (Thứ Sáu 08-6-1973).

⁽³⁰⁾ **đạo tràng, đạo trường** 道場 (*religious premises*): Chỗ tu học, nơi sinh hoạt tôn giáo (chùa, thất, thánh đường, thiền viện, tu viện...).

Thánh giáo Đức Cao Triều Phát day:

"Ai lại không sống, không ăn, không mặc, không ở? Ai lại không có gia đình kế tự? Nhưng sự ăn, mặc, ở và xây dựng gia đình [hãy] theo nếp sống hiền lương đạo đức, thanh cao trong sạch. Lúc bấy giờ người đời là người đạo, đời đạo đi đôi, chớ nào ai phân tách hai lối, hai phương cách biệt." (31)

Những khi giáng cơ dạy đạo, các Đấng thiêng liêng trong Tam Kỳ Phổ Độ thường gọi môn sanh Cao Đài đang hầu đàn là "chư như" hay "chư sĩ".

Chư nhu (chư nho) 諸儒 cũng đồng nghĩa chư sĩ 諸士 (all disciples), tức là các học trò. Cách gọi này hàm ý rằng tất cả môn sanh Cao Đài đều là sĩ tử 士子, là những người đang học đạo để đi thi, một kỳ thi thời hạ ngươn mạt kiếp mở ra cho cả thế gian.

Đạo Cao Đài gọi thế gian hiện nay là "trường thi Long Hoa". Long Hoa 龍華 nghĩa là Rồng và Hoa. Long (rồng) ám chỉ nam; Hoa ám chỉ nữ. Ai thi đậu sẽ đủ điều kiện sống trong thời hoàng kim tương lai gọi là "nguơn thánh đức". Ai rót đương nhiên bị đào thải.

Tên gọi "trường thi Long Hoa" gợi nhớ đến "cuộc phán xét chung" để phân loại chiên và dê, như chép trong

Phúc Âm theo Thánh Mát-thêu (25:31-46). Chiên (cừu) là người thi đậu và dê là kẻ thi rót.

Khi cả thế gian này là "trường thi Long Hoa" thì tất cả những ai sinh sống trên hành tinh này đều là người đi thi, dù họ biết hay không biết chuyện đó. Theo ý nghĩa này thì tất cả mọi người trong một gia đình đều cùng nhau dự thi chung một trường thi Long Hoa; thế nên, hạnh phúc to tát nhất là tất cả mọi người trong nhà đều thi đậu.

Thánh giáo Đức Giáo Tông Thái Bạch Kim Tinh dạy:

Hãy cố gắng lo âu bổn phận Dìu dẫn đoàn hậu tấn ⁽³²⁾ cùng đi Gia đình hạnh phúc xiết chi Phu thê, mẫu tử cùng thi một trường.⁽³³⁾

Lời dạy của Đức Giáo Tông xác định lần nữa rằng, theo giáo lý Cao Đài, gia đình là một đạo tràng huấn luyện cha mẹ, con cái cùng làm sĩ tử trong trường thi Long Hoa.

3. Ở mức độ cao nhất, giáo dục gia đình có định hướng nhằm xây dựng mỗi gia đình tín đồ thành một

⁽³¹⁾ Thánh thất Bình Hòa, 28-8 Đinh Mùi (Chủ Nhật 01-10-1967).

⁽³²⁾ **hậu tấn** 後進 (*the younger generation*): Lớp người đi sau, tức là con cháu trong gia đình.

 $^{^{(33)}}$ Thánh tịnh Ngọc Minh Đài (Sài Gòn), 14-02 Mậu Thân (Thứ Ba 12-3-1968).

chỗ dựa vững chắc của Hội Thánh.

Gia đình là chỗ để tín hữu rèn luyện kỹ năng trước khi dự phần vào đạo sự của Hội Thánh. Tương tự, trong Nhị Kỳ Phổ Độ, Phúc Âm chép *Thư 1 Thánh Tông Đồ Phao-lô Gởi Ông Ti-mô-thê* có câu này:

"Vì nếu ai không biết cách quản trị gia đình mình,⁽³⁴⁾ làm sao người ấy có thể chăm sóc hội thánh của Thiên Chúa?" (1 Ti-mô-thê 3:5)

Trong Tam Kỳ Phổ Độ, các Hội Thánh Cao Đài còn bị giới hạn ở nhiều mặt: Chưa có trường đào tạo chức sắc, chức việc một cách chính quy và chuyên nghiệp với nhiều cấp độ. Thiếu nguồn tài lực phong phú, dồi dào để đảm bảo đời sống chức sắc, chức việc hiến thân hành đạo. Phần đông chức sắc, chức việc lúc còn sức khỏe hành đạo vẫn phải nương dựa vào sự bảo trợ của gia đình. Đến khi già yếu, hưu dưỡng thì đa số các vị lại phải quay về nhà, cậy nhờ gia đình chăm sóc.

Giáo dục gia đình vì thế nhằm giúp con cái biết đạo và hiểu được giá trị những gì cha mẹ đóng góp cho đạo. Nhờ đó, con cái càng thương kính và càng hết lòng ủng hô cha mẹ cống hiến cho đao.

(34) Nói theo sách Đại Học, quản trị gia đình là tề gia 齊家 (managing a family).

Con cái còn nên hiểu rằng những thành công và may mắn của chúng trên đường đời đều là nhờ thọ hưởng công đức cha mẹ tích lũy trong suốt hành trình lâu dài tu học và hành đạo.

Thánh giáo Đức An Hòa Thánh Nữ dạy:

"Sự tu hành và công đức của cha mẹ (...) có ảnh hưởng tốt đẹp đến con cái trong gia đình..." (35)

Mỗi gia đình tín đồ Cao Đài là một **chỗ dựa vững mạnh của Hội Thánh**, vì đây là nơi cung cấp nhân sự làm việc cho thánh thất, thánh tịnh, hay cao hơn là Hội Thánh.

Thánh giáo Đức Vạn Hạnh Thiền Sư dạy các bậc làm cha làm me như sau:

"Trước khi muốn đem đạo lý truyền bá tha nhân đây đó, cũng đừng quên những linh hồn ở chung quanh sát bên cạnh mình. Đó là vợ con [chồng con], anh em cùng thân bằng, cố hữu. Mình đã chọn một con đường đạo lý để đặt đời mình vào đấy thì phải nhớ mà đào tạo đến lớp người khác để có người tiếp nối sự nghiệp đạo lý ấy, vì đạo pháp là trường lưu mà đời người hữu hạn. Nếu muốn có lớp người kế tiếp sự nghiệp đạo lý, không ai dễ

⁽³⁵⁾ Văn Phòng Phổ Thông Giáo Lý, 14-5 Đinh Mùi (Thứ Tư 21-6-1967).

đào tạo hơn con cái trong gia đình là những mầm non, những hột giống tốt đã thọ lãnh những tư tưởng, những phúc huệ của phụ mẫu ngay từ trong bào thai." (36)

Thánh giáo Đức Nguyễn Trung Hậu dạy:

"Còn về nhân sự [của thánh thất], theo luật tre già măng mọc, (37) cha mẹ là đạo hữu, khi già phải chết, còn lại đàn con là đồng nhi lễ sĩ, kế nghiệp đạo của mẹ cha. Ban Cai Quản là linh hồn của thánh thất về mặt hành sự. Hễ lớp này liễu đạo, lớp kia kế tiếp. Do đó cần đào tạo và huấn luyện mầm non để có người giữ gìn và phát triển đạo nghiệp. Không lẽ cha mẹ hoặc Ban Cai Quản già yếu, qua đời hết, rồi mượn người ngoài thế gian không hiểu gì hết vô lãnh đạo?" (38)

Hai điều kiện tiên quyết để thực hiện giáo dục gia đình có định hướng

1. Muốn thực hiện giáo dục gia đình có định hướng thì chồng và vợ phải đồng tâm, đồng chí. Chỉ cần chồng hay vợ không hợp tác, cản trở thì gia đình lâm vào cảnh "trống đánh xuôi, kèn thổi ngược", làm sao định hướng giáo dục được.

Cho nên hai vợ chồng cần có chung một định hướng dạy dỗ con cái, chia sẻ cùng một đức tin tôn giáo. Cần hiểu như vậy để xác tín rằng *Tân Luật* Cao Đài hoàn toàn không mâu thuẫn với chủ trương hòa đồng tôn giáo của đạo Cao Đài mặc dù Điều Thứ Sáu trong *Thế Luật* quy đinh:

"Việc hôn là việc rất trọng đời người. Phải chọn hôn trong người đồng đạo; trừ ra khi nào người ngoài ưng thuận nhập môn thì mới được kết làm giai ngẫu." (Giai ngẫu 佳耦: vợ chồng.)⁽³⁹⁾

2. Khi dựng vợ gả chồng cho con cái, cha mẹ hãy sáng suốt lựa chọn thông gia cho đúng. Tục ngữ Việt Nam có

⁽³⁶⁾ Minh Lý Thánh Hội, 06-10 Kỷ Dậu (Thứ Bảy 15-11-1969).

⁽³⁷⁾ Cũng như "sóng sau xô sóng trước" 後浪推前浪 (hậu lãng thôi tiền lãng).

 $^{^{(38)}}$ Thánh thất Nam Thành (Sài Gòn), 22-8 Đinh Mùi (Thứ Hai 25-9-1967).

⁽³⁹⁾ Huệ Khải, *Gia Đình Trong Tân Luật Cao Đài / Family in the Caodai New Law*. Hà Nôi: Nxb Tôn Giáo, 2014, tr. 16.

câu: "Lấy vợ xem tông, lấy chồng xem giống." Nó ngụ ý khuyên phải cân nhắc xem bên thông gia có phải là gia đình đạo đức hay không.

Nhiều người lấy tiêu chí "môn đăng hộ đối" (40) theo các giá trị vật chất. Tại sao chọn lựa như thế là một sai lầm? Một khái niệm căn bản về nghiệp có thể hữu ích để trả lời câu hỏi này.

Mỗi người có biệt nghiệp (*individual karma*) của bản thân và còn phải chia sẻ cộng nghiệp (*collective karma*) của chính gia đình mình. Ngoài hai thứ nghiệp ấy, trong đời sống hôn nhân, mỗi người sẽ phải gánh chịu thêm một phần biệt nghiệp của bạn đời cũng như một phần cộng nghiệp của gia đình bạn đời.

Vì vậy, cha mẹ nên biết rằng nếu mình chọn thông gia không đạo đức (chẳng hạn, sự giàu có của họ rất mờ ám), thì con cái mình ắt không thoát khỏi một phần nghiệp xấu của thông gia.

Thánh giáo của Đức Nguyễn Vĩnh Từ dạy rõ trách nhiêm cha me đối với hôn nhân của con cái như sau:

"Họ lại chọn rể giàu rể giỏi, quyền quý hơn mình mà gởi con vào trong ngực trăm năm, không nghĩ con mình vào đó mất tu bỏ đạo, nhốt chôn linh hồn muôn kiếp mịt mờ. Ý đó là ý môn đăng hộ đối, so sánh bên ngoài, nào nghĩ thẳng rể mình có đạo, thẳng chồng con mình có tu là vị hộ pháp linh hồn, (41) con mình nhờ đó còn đạo còn tu, mà chỉ nghĩ người ấy có của có quyền, có danh có phận.

Ôi! Danh phận rồi cũng hư, của quyền rồi cũng mất, chỉ có đạo đức là còn, mà mấy ai [lấy đó làm tiêu chí] chọn rể lựa dâu, gây mầm đạo hạnh tương lai, xây đắp thịnh vượng.

Họ không ngó xa là vì họ chưa có một ý thức tội phước hơn kém hai mặt. Còn con gái, con trai họ cũng chưa ý thức lâu dài. Nó chỉ ngó nhau trên bằng cấp, trên áo quần, gương mặt bảnh bao, mà nó không thấy đó là mối hại cho đời, là con sâu lung lạc lòng mình. Nó đâu có đi sâu vào tâm địa con người, mà chỉ thấy giá trị mặt đời là thế, chỉ có thế." (42)

⁽⁴⁰⁾ **môn đăng hộ đối, môn đương hộ đối** 門當户對 (the families are well-matched in social and economic status; well-matched matrimonial alliance): Nhà cửa, gia thế, địa vị hai gia đình phải tương xứng để kết làm thông gia (matrimonial alliance). Đây là quan niệm thông thường của người đời.

⁽⁴¹⁾ **Hộ pháp** 護法 (dharma protector): Vị bảo vệ và giữ gìn chánh pháp (hộ trì chánh pháp 護持正法: protecting and maintaining the true dharma). **Hộ pháp linh hồn** 靈魂的護法 (a dharma protector in terms of spirituality): Vị hộ pháp về mặt linh hồn, giữ cho mỗi tín đồ không quên Thầy xa Đạo.

⁽⁴²⁾ Trung Hưng Bửu Tòa, 27-3 Canh Tý (Thứ Sáu 22-4-1960).

Thay lời kết

Hãy còn quá sớm để có một lời kết về đề tài gia đình đạo đức theo giáo lý Cao Đài. Hơn nữa, như đã nói, những trang trên đây chỉ là vài phác thảo ban đầu.

Để tham khảo thêm về đề tài này, có thể đọc một tập sách mỏng (song ngữ Việt-Anh) của Huệ Khải: *Gia Đình Trong Tân Luật Cao Đài / Family in the Caodai New Law* (Hà Nội: Nxb Tôn Giáo, 2014).

Tuy nhiên, cần lưu ý rằng không phải gia đình tín hữu nào cũng có con cái. Như vậy, theo lời *Thánh Vịnh* (127:3), thử hỏi các cặp hôn nhân đó có thiếu "di sản Chúa ban" hay mất "phần thưởng Chúa tặng" không? Câu trả lời là không, vì khi được rảnh rang về con cái, các cặp vợ chồng ấy có điều kiện phục vụ cho đời nhiều hơn, giúp ích cho đao nhiều hơn.

Trong tông huấn hậu Thượng Hội Đồng Giám Mục về gia đình (nhan đề *Familiaris consortio*, Phần II, mục 14), Đức Giáo Hoàng Gio-an Phao-lô II minh giải:

"Tuy nhiên, đừng quên rằng ngay cả khi không thể có con, đời sống vợ chồngkhông vì lý do này mà mất đi giá trị của nó. Thật ra, sự hiếm muộn lại có thể là cơ hội để đôi bạn đời đảm đương những công việc quan trọng khác phục vụ đời sống con người..."

*

Tôi xin hết lòng kỉnh thành cảm ơn linh mục Phê-rô Nguyễn Văn Hiền (Giám Đốc Học Viện Mục Vụ Tổng Giáo Phận TpHCM) và linh mục Phan-xi-cô Xa-vi-ê Bảo Lộc (Giám Học Học Viện) đã toàn tâm toàn ý mở ra khóa học liên tôn "Tìm Hiểu Công Giáo và Cao Đài" vào ngày 09-01-2021. Đây là thêm một dấu chỉ nữa cho thấy rõ Ý Chúa từng soi dẫn Công Đồng Vatican II thì nay vừa lại được thị hiện và được nên trên quê hương yêu dấu Việt Nam – cái nôi của hòa đồng tôn giáo, sự hòa đồng cao quý mà đạo Cao Đài không ngừng cổ vũ, phát huy.

Vì phần trình bày của tôi hôm nay rất cận kề ngày bế giảng khóa học liên tôn này, tôi xin hoan hỷ cảm ơn tất cả quý Ki-tô hữu, quý đạo hữu môn sanh Minh Lý Thánh Hội, và quý anh chị em áo trắng Cao Đài. Trong hoàn cảnh dịch bệnh hoành hành nơi nơi, mọi người vẫn nhẫn nại đeo đuổi khóa học này. Không có quý vị hiện diện như thế thì không có lớp học. Không có lớp học thì không có khóa học liên tôn. Công đức của tất cả quý vị vì vậy quả thật to tát lắm.

Con cầu xin Đức Cao Đài Thượng Đế và Đức Chúa Giêsu Ki-tô chan rưới tràn trề ơn lành đến linh mục Phê-rô Nguyễn Văn Hiền và linh mục Phan-xi-cô Xa-vi-ê Bảo Lộc để hai vị mục tử hoàn thành mỹ mãn sứ vụ thiêng liêng.

Con cầu xin Thầy Cao Đài và Thầy Giê-su ban hồng ân hộ trì cho tập thể giảng viên và toàn thể học viên của khóa học đều được thân tâm an vui, tinh tấn trên đường dài tu học và hành đạo.

Nam mô Cao Đài Tiên Ông Đại Bồ Tát Ma Ha Tát. Nam mô Gia Tô Giáo Chủ Cứu Thế Thiên Tôn.

HUỆ KHẢI

THE VIRTUOUS FAMILY AS VIEWED BY CAODAISM

(A Preliminary Sketch of an Aspect of Family Education)

I am deeply in debted to my beloved brother, **LÊ ANH MINH**, for his meticulous help in reading my English manuscript and offering precious suggestions.

Huệ Khải

From Heart to Heart

On Saturday morning, 09 January 2021, the Pastoral Institute of the HCMC Archdiocese launched a course named *Discovering Catholicism and Caodaism*. Included in the course was the lecture entitled *The Virtuous Family as Viewed by Caodaism*, presented by Huệ Khải on Saturday morning, 08 May 2021. This bilingual booklet might be regarded as the fruit of the mentioned lecture.

*

On 27 December 2020, Pope Francis announced the year of Amoris Laetitia Family,⁽¹⁾ which prolongs fifteen months, from 19 March 2021 until 26 June 2022.

Thus, the fact that family is one issue included in the course might be not a coincidence but a thoughtful arrangement made by the Pastoral Institute authorities.

It is possible to say that the virtuous family is a

⁽¹⁾ amoris (Latin): Love; laetitia (Latin): Joy.

comprehensive issue. Hence, within the time given, I shall provide a preliminary sketch of some main ideas relevant to **family education** which is the fundamental and foremost element to build up a family of virtue successfully.

The reason is that a virtuous family results from family education which helps Caodai followers perceive their **mission** either when they intend to get married or when they have got married.

Actually, according to a holy message bestowed by Spirit Trần Hưng Đạo, "establishing a family" means imperceptibly receiving a "mission".(2)

What is the meaning of family?

Encyclopaedia Britannica defines *family* as follows:

"Family, a group of persons united by the ties of marriage, blood, or adoption, constituting a single household and interacting with each other in their

(2) Trung Hưng Bửu Tòa – the Precious Seat for Restoration (the Caodai Missionary Holy Assembly, Đà Nẵng city), Monday 11 Jan 1960.

respective social positions, usually those of spouses, parents, children, and siblings." (3)

According to the above-quoted definition, family begins from **marriage**; in other words, *marriage* is the beginning of family. This concept has likewise been accepted by Vietnamese people since old ages. Actually, instead of saying, "He married her," one says, "He built a family with her." The question "When did you get married?" can be replaced by "When did you establish your family?"

What does a virtuous family result from?

Fundamentally, a virtuous family results from a **virtuous marriage**. What is the meaning of a virtuous marriage? First of all, Caodai followers are taught that the conjugal relationship between a man and a woman does not consist in meeting the need to have sex.

Spirit Trần Hưng Đạo's holy message asserts:

"A conjugal union is not to meet the need of having sex;

 $[\]ensuremath{^{(3)}}$ https://www.britannica.com/topic/family-kinship; accessed on 09 Mar 2021.

in fact, it is a sacred and everlasting love." (4)

A common concept expresses that maintaining the human race is the purpose of marriage.

Handed down from the First Universalism,⁽⁵⁾ *Genesis* (1:27-28) narrates:

So God created mankind in his own image, in the image of God he created them; male and female he created them. God blessed them and said to them, "Be fruitful and increase in number; fill the earth . . . " ⁽⁶⁾

In the Third Universalism,⁽⁷⁾ Spirit Trần Hưng Đạo's holy message affirms that maintaining the human race is each married couple's "mission". Moreover, when closely connected to a "mission", the maintained race shall be "a future generation" good and worthy.

Spirit Trần Hưng Đạo's holy message says:

"Everyone is interested in setting up a married couple's

life, and then having offspring. As husband and wife, the couple's union is designed to fulfil the **mission** to build up their family and forge a future generation. Their descendants are imparted a bright and cheerful spirit, a warm and enthusiastic bloodstream, a model traditionally handed down through ages." (8)

Perceiving that having offspring is also the mission to "forge a future generation", one comprehends why *Psalm* has this verse:

"Children are a heritage from the Lord; offspring is a reward from Him." (127:3)

If *Psalm 127:3* is fully grasped, parents are not to ruin such *heritage* or *reward*. Hence, Catholicism, Caodaism, and other true religions naturally do not agree with any legalisation of the abortion crime.

Nevertheless, in order to fulfil the mission to "forge a future generation" as Spirit Trần Hưng Đạo's holy message says, parents shall educate or instruct their children right in the family, and shall not entirely entrust their offspring to society.

 $^{^{(4)}}$ The Precious Seat for Restoration, Monday 11 Jan 1960.

⁽⁵⁾ According to the Caodai historical viewpoint, the First Universalism stretched from ancient times to around the middle of the 7th century BC (circa 650 BC).

⁽⁶⁾ All Bible quotations in this booklet are quoted from *Holy Bible*, New International Version, copyright ©2011 by Biblica, Inc.

⁽⁷⁾ The Third Universalism commenced in around the middle of the 19th century.

⁽⁸⁾ The Precious Seat for Restoration, Monday 11 Jan 1960.

The virtuous family is the fruit of an education journey starting right in the family

So as not to be uprooted from their own families, the children of religious parents should be provided more opportunities to enjoy the education based on the virtuous tradition of their family as well as the guidance or direction given by those having responsibility in the religion followed by their parents.

In the First Universalism, the Old Testament reminds parents of their responsibility for educating their children as follows:

"(A) child left undisciplined disgraces its mother." (Proverbs 29:15)

"Discipline your children, and they will give you peace; they will bring you the delights you desire." (Proverbs 29:17)

Today, Familiaris consortio,(9) a post-synodal apostolic

(9) **Familiaris consortio** (Latin) means "The fellowship of the family". Vatican translation is "On the Role of the Christian Family in the Modern World".

exhortation ⁽¹⁰⁾ on family promulgated by Pope John Paul II on 22 November 1981, Part II, 14, asserts:

"(T)he very institution of marriage and conjugal love are ordained to the procreation and education of children ..."

In the Third Universalism, numerous Caodai holy messages advise parents to educate their offspring.

1. Since the first weeks of pregnancy, a mother should start prenatal education (tāijiào 胎教 – foetus teaching). Spirit Trần Hưng Đạo's holy message explains **prenatal education** as follows:

"With a view to having a good human race in the future, and having model families of the society, it is required to start establishment, that is, establishing a child while it is still in its mother's womb. The mother should be constantly light-hearted and clear-sighted, dignified when walking, standing, sitting, or lying down. She should neither listen to bad things nor chatter worthlessly, nor have unhealthy thoughts, nor watch immoral scenes. Every moment she should think about the child to be born, the child bestowed by the Almighty.

⁽¹⁰⁾ A post-synodal apostolic exhortation is frequently issued following a Synod of Bishops.

She shall wholeheartedly cultivate herself during pregnancy." (11)

Following prenatal education is a years-long journey of laboriously nourishing and educating a child. Spirit Trần Hưng Đạo's holy message says:

"After a child has been born, while he or she is growing up, the parents must make use of every skill and long-time effort to support their child, whom they expect to win an honourable position and a great achievement." (12)

As Caodaists, who trust in God and who have a good sense of doing good deeds as well as cultivating themselves, parents must pay much more attention to educating their offspring so as to avoid the irony that a good tree produces bad fruit. Spirit Như Ý Đạo Thoàn Chơn Nhơn's holy message recommends parents as follows:

"Possessing a basis of religious mind, parents should unceasingly move forward to guide offspring to follow the right path. Could we just let a delicious fruit be eaten and then its seed thrown away?" (13)

The above-quoted phrase "to follow the right path" reminds us of the advice recorded in the Old Testament, which belongs to the First Universalism:

"Start children off on **the way they should go**, and even when they are old they will not turn from it." (Proverbs 22:6)

And "to follow the right path" means to comply with the norms of a virtuous life established by the family tradition and the religion adhered to by the family. Spirit Cao Triều Trực's holy message says:

> Teach children to step on the right path decisively And advise them to think of good deeds.⁽¹⁴⁾

3. With a view to educating their own children, parents themselves have to be a good example nearby, lively, and frequent before their offspring's eyes, in their everyday thoughts and activities. Since old ages, this method has been named **shēnjiào** 身教 – *teaching by example* (i.e., teaching others by one's own example rather than theoretical and wordy speech). Indeed, a smoking father certainly cannot advise his teenaged son against trying cigarettes. In the same way, if a mother is

⁽¹¹⁾ The Precious Seat for Restoration, Monday 11 Jan 1960.

⁽¹²⁾ The Precious Seat for Restoration, Monday 11 Jan 1960.

⁽¹³⁾ Vĩnh Nguyên Pagoda (Long An province), Saturday 25 Dec 1965.

⁽¹⁴⁾ The Heavenly Principle seance (Saigon), Friday 17 Sep 1965.

unfilial to her parents-in-law as well as her own parents, she definitely cannot ask her childdren to show respect and filial duty to their parents.

In the First Universalism, instead of advising parents to set an example to their offspring, the Old Testament recommends parents to lead such a life that their children should always feel proud of them:

"(P)arents are the pride of their children" (Proverbs 17:6)

In the Third Universalism, Spirit Mother Buddha's holy message advises female Caodai followers as follows:

"You should focus on the duty of exemplary mothers or sisters, and build up the norms of virtue in every family. You should set up an example for your children so that they will not lose their right way later." (15)

Fundamentally, what should exemplary parents be like? Drawing a beautiful sketch of a virtuous family, Spirit Trần Hưng Đạo's holy message describes:

"Parents are paragons for their children. Elder siblings are a pattern for younger ones. The husband is righteous and his wife is agreeable. The inferior respects the

 $^{(15)}$ Bình Hòa holy house (Gia Định province), Friday 26 Sep 1969.

superior, and the superior thoughtfully cares for the inferior. The whole household lead a beautiful life, free from any trouble. The family is in harmony and comfort. Inside and outside the house is clean and orderly. If poor, still live uprightly; if wealthy, be free from filthiness." (16)

Oriented education in the Caodai family

In Caodai families children are educated in a specific orientation which is of three levels as follows:

1. Basically, family is the starting point of the children's education journey to lead their lives in conformity with the principles of *the Way of Man* 人道 (*Réndào*). Spirit Như Ý Đạo Thoàn Chơn Nhơn's holy message asserts:

"The Way of Man starts from the family." (17)

Before anything else, the oriented family education aims at teaching children to do good deeds, to live honestly, and to be good citizens. Borrowing the words by Matthew (13:17), we can say that the family

⁽¹⁶⁾ The Precious Seat for Restoration, Monday 11 Jan 1960.

⁽¹⁷⁾ Vĩnh Nguyên Pagoda (Long An province), Tuesday 05 Jan 1965.

education is purposed to help children become *righteous people.* Spirit Lê Văn Duyệt's holy message maintains:

"In a religious family, parents train their children to become virtuous, which is a happiness." (18)

Spirit Van Hanh Zen Master's holy message says:

"Each family is a unit of the society; thus, religious parents should establish the virtuous norms for their children's lives. The children will lead a noble and lovely lifestyle. This spiritual aspect will influence nearby families. If there are more and much more families like those, their influence will spread far and wide." (19)

2. At a higher level, children should be guided to follow the good example of their parents by practising self-cultivation and participating in religious affairs. The holy message by Spirit Đông Phương Chưởng Quản advises parents:

"Due to predestined causes, they were born to be your children. You love them, look after their needs, care for their growth, let them have adequate food and clothing, and afford their schooling to develop their minds. With such deeds, however, you have only done half of your duty because they are just cared for physically and rationally while their spirituality, consciences, and souls are still hungry and thirsty." (20)

The warning that their "souls are still hungry and thirsty" reminds us of what Jesus said in the Second Universalism:⁽²¹⁾

"What good is it for someone to gain the whole world, yet forfeit his soul?" (Mark 8:36)

Let's return to Spirit Đông Phương Chưởng Quản's holy message:

"A father wishing to fulfil his parental mission must provide conditions to help his children understand Caodai teaching as he does. When they understand Caodaism and participate in its affairs, there are two benefits concerning concealed virtuousness (22) and spirit.

 $^{^{\}left(18\right)}$ The Principle Clarifying Holy Assembly, Monday 07 Apr 1975.

⁽¹⁹⁾ The Principle Clarifying Holy Assembly, Saturday 09 Oct 1971.

⁽²⁰⁾ The Vietnam Organ for Universalising Caodai Teaching, Saturday 24 Jun 1972.

⁽²¹⁾ According to the Caodai historical viewpoint, the Second Universalism spread from around the middle of the 7th century BC to around the middle of the 19th century (from circa 650 BC to circa 1850 AD). It is noteworthy that the term *Achsenzeit* (Axial Age, Axial Period, or Axis Time), coined by German philosopher Karl Jaspers (1883-1969), is to some extent similar to *the Second Universalism* as conceived by Caodaism.

^[22] Hidden good deeds (陰騭 yīnzhì) or concealed virtue (陰德

Concerning hidden virtuous deeds, when parents together with children cultivate themselves, do merits and virtues, create unseen goodness, all of them are pushing up the fast progress of spiritual evolution till the day they attain to Dao.

Materially, for example, while parents are doing their utmost day and night to accumulate a fortune, their children are, contrarily, squandering money on debauchery; thus, when will the family make a substantial fortune?

Unseen goodness is similar to that. Once children are aware of Dao, cultivate themselves and do the Dao, they will make their parents feel in high spirits, and the family becomes more pleasant and comfortable.

While parents work hard, live thriftily, and consciously seek every small chance to accumulate merits and virtues, children on the contrary excessively indulge in debauchery and cause lots of trouble for their parents. Living in a bad mood, how can parents practise self-

yīndé) are secret acts of virtue unknown to the public but witnessed by divinities. In the Second Universalism, Jesus Christ taught his disciples to do hidden good deeds as follows, "But when you give to the needy, do not let your left hand know what your right hand is doing, so that your giving may be in secret. Then your Father, who sees what is done in secret, will reward you." (Matthew 6:3-4)

cultivation at ease?

My dear brothers and sisters! Those aware of doing self-cultivation are intentionally bringing happiness to their family members and relatives as well." (23)

Spirit Thiện Hạnh Đồng Tử's holy message says:

"Thanks to interlaced predestined relationships, in the present kalpas they are born to a family where parents or siblings are aware of Dao and cultivate themselves, or they promptly have convenient circumstances to enjoy a chance to facilitate their opening holy mind, developing holy virtue, practising the Way of Saints and then the Way of Immortals, the Way of Buddhas gradually. Saying so to occasionally remind you that you should attentively support and guide your descendants so as not to delay their evolution or waste their opportunities to have human lives." (24)

Absorbing these above-quoted holy messages, Caodai followers perceive that **every Caodai family is a place to learn and practise the Dao**, or a religious school. The path of self-cultivation for liberation starts right in each follower's family.

⁽²³⁾ The Vietnam Organ for Universalising Caodai Teaching, Saturday 24 Jun 1972.

⁽²⁴⁾ The Principle Clarifying Holy Assembly, Friday 08 Jun 1973.

Actually, in principle, **each Caodai family is a place to learn and practise the Dao**. A Caodai follower's family is a place for self-cultivation as well as doing the Dao every day and throughout his or her lifetime. (Similarly, according to Catholicism, each Christian family is *a Church at home*.) Consequently, holy messages advise Caodai followers that they are not required to carry out self-cultivation by leaving their families and joining a religious temple. In other words, they can cultivate themselves, learn and practise the Dao, live with Dao right in their own families.

Spirit Cao Triều Phát's holy message asserts:

"Who can live without food, clothing and shelter? Who doesn't have a family to maintain his bloodline in his descendants? However, let your food, clothing, housing, and family comply with the norms of goodness, virtuousness, nobleness, and cleaness. Then, a secular man is also a man of Dao; a worldly life is parallel with a life of Dao, and they should not be separated into two opposing ways or directions." (25)

When bestowing holy messages at evoking séances, divinities in the Third Universalism often address the attendants as "chu nhu" or "chu sĩ".

(25) Bình Hòa holy house, Sunday 01 Oct 1967.

Chu nhu (chu nho) 諸儒 and **chu sĩ** 諸士 (*all disciples*) are synonymous. These terms imply that all Caodai followers are candidates for the general examination held in the last kalpas of this world.

Caodaism names our present world "the Long Hoa examination field". Long Hoa 龍華 (Lónghuā) means Dragons and Flowers. Dragons implies males; Flowers, females. Those who pass this general examination will be qualified to live in a coming golden era named "nguơn thánh đức" (聖德紀元 shèngdé jì yuán, the era of holy virtue). Those who fail will inevitably be eliminated.

The name "Long Hoa examination field" reminds us of "the common judgement" to distinguish sheep from goats, as recorded in the Gospel of Matthew (25:31-46). Sheep are successful candidates and goats, the failed.

When the whole world is "the Long Hoa examination arena", every human on this planet is naturally a candidate, no matter whether he knows it or not. By this meaning, all members of a family are also candidates for the same Long Hoa examination; thus, the greatest happiness is that the whole household can pass this examination.

The Spiritual Pope Lý Thái Bạch's holy message advises:

Do try hard to fulfil your duties
Of leading your offspring
on the same faith journey
Thus, how happy your family is
When parents and children
attend the same examination (26)

The Spiritual Pope Lý Thái Bạch's holy message confirms again that Caodai teaching regards each family as a place to train parents and children, who are candidates for the Dragon-Flower examination.

3. At the highest level, the oriented family education aims at building each Caodai family as a **strong mainstay of the Holy Assembly**.

Family is where Caodaists drill their skills to participate in the Holy Assembly's affairs. In the Second Universalism, likewise, sending his First Letter to Timothy, Paul the Apostle wrote:

"If anyone does not know how to manage his own family, how can he take care of God's church?" (1 Timothy 3:5)

In the Third Universalism, Caodai Holy Assemblies are limited in several aspects. They have not yet established seminaries that regularly and professionally train dignitaries and officials at various levels. They lack abundant financial resources to adequately support dignitaries and officials who devote their lives to their Holy Assemblies. When being healthy to perform religious missions, most of them still have to depend upon support from their families. When becoming decrepit, they mostly spend retirement at home with their families, where they are cared for.

Consequently, family education aims at helping children understand the religion of their family and appreciate the values of their parents' religious contributions. Then, the more they love and respect their parents, the more they wholeheartedly support their religious devotion.

The children should also perceive that their success and fortunate cases in life result from their parents' merits accumulated throughout a long journey of self-cultivation and serving their religion. Spirit An Hòa Thánh Nữ's holy message maintains:

"Parents' self-cultivation and merits (...) favourably

⁽²⁶⁾ Ngọc Minh Đài holy meditation house, Tuesday 12 Mar 1968.

affect offspring in the family..." (27)

Each Caodai family is a **strong mainstay of the Holy Assembly** because it provides manpower for holy houses or the Holy Assembly.

Spirit Van Hanh Zen Master's holy message advises parents as follows:

"Before wishing to spread religious teachings to other people everywhere, do not neglect the souls surrounding and close to you. They are your spouse and children, your siblings and relatives as well as your friends. Having chosen a path of divine principles to entrust your life, you must remember to train a next generation so that your noble career will have successors. The dharma current is non-stop while your life is limited. If wishing to have a class of successors to your noble career, no one easier to train than your children who are young sprouts or good seeds having received parents' moral thoughts and benevolent favours right since the days in their mother's womb." (28)

Spirit Nguyễn Trung Hâu's holy message says:

"As for the personnel of a holy house, according to the

 $^{\left(27\right)}$ The Office for Universalising Caodai Teaching, Wed 21 Jun 1967.

principle that old bamboo trees produce young shoots, (29) when old-aged Caodaist parents have passed away, their religious career should be taken over by their offspring. Concerning administration, the Managing Board is the soul of a holy house. If one generation departs this life, it will be replaced by the next one. Consequently, it is required to educate and train young kids to have those who will preserve and develop the religious career of their predecessors. How could it be that parents or the Managing Board are decrepit or dead, outsiders unaware of Caodaism are borrowed to run the holy house?" (30)

Two prerequisites for carrying out the oriented family education

1. To carry out oriented family education, husband and wife must be of the same mind. If not, the family education cannot be oriented.

Thus, they should have the same orientation for educating their children, and share the same faith. It is

⁽²⁸⁾ The Principle Clarifying Holy Assembly, Saturday 15 Nov 1969.

⁽²⁹⁾ A Chinese proverbs says: 後浪推前浪. (The waves behind drive on those ahead, so does each new generation replace the old one.)

⁽³⁰⁾ Nam Thành holy house (Saigon), Monday 25 Sep 1967.

necessary to grasp this point to maintain that the Caodai *New Law* is not at all inconsistent with the Caodai policy of religious harmony although the Sixth Article of *Secular Law* stipulates:

"Marriage is a very important event in life. A spouse should be chosen among co-religionists; marriage with a person of another religion is impossible unless the spouse-to-be agrees to follow Caodaism." (31)

When helping their son or daughter get married, parents should wisely choose a right matrimonial alliance with another family. A Vietnamese proverb says, "Lấy vợ xem tông, lấy chồng xem giống." Literally, it means, "Choose a wife by her ancestry, and choose a husband by his breed." Figuratively, it advises parents to consider if their matrimonial alliance partner is virtuous or not.

So many people mistakenly set the norms for their well-matched matrimonial alliance in terms of material values. Why is such a choice mistaken? A basic conception of karma can helpfully provide an answer to this question.

In addition to his own karma (individual karma), each

person is simultaneously affected by the *collective karma* (which is shared amongst his own family members). Apart from these two kinds of karma, while leading a married life, every person shall partly bear his or her spouse's individual karma as well as the collective karma of his or her family-in-law.

Consequently, parents should be aware that if they choose a matrimonial alliance with a virtueless family, whose richness is so dubious, their own offspring shall inevitably not get free from part of their matrimonial alliance partner's bad karma.

Spirit Nguyễn Vĩnh Từ's holy message clarifies the parental responsibility for children's marriage as follows:

"They even choose a son-in-law richer, better, of ranking higher than theirs to send their daughter to jail forever. They do not think that their daughter while living with that man will loose her path of self-cultivation, neglect her religion, and let her soul imprisoned in darkness for myriads of kalpas. They are just interested in a well-matched matrimonial alliance, in a superficial comparison. Simply thinking of choosing a man of power, fame, and rank for their daughter, they never wisely think that if their son-in-law adheres to the same religion and

⁽³¹⁾ Huệ Khải, *Gia Đình Trong Tân Luật Cao Đài / Family in the Caodai New Law*. Hà Nội: Religion publishing house, 2014, p. 54.

consciously cultivates himself, he is spirituallty a dharma protector, who helps their daughter preserve her religion and maintain her path of self-cultivation.

Alas! Fame and rank will unavoidably decay; wealth and power will inevitably vanish. Although only virtue exists forever, very few people take it as a norm to choose their children-in-law, sowing the seeds of moral conduct and building up prosperity for the future.

They are not visionary because they have not yet realised the superiority of virtuousness over wickedness. Their sons and daughters do not, either. Their children only look at each other through diplomas, spruce clothing and appearance but fail to recognise that those things are harmful to society or worms deterring their will. Instead of reaching the bottom of human heart, they only see the superficiality of life, and just so." (32)

In lieu of a conclusion

It is too early to offer a final conclusion about the virtuous family as viewed by Caodaism. Moreover, as

sketch of the issue.

said before, these above pages are only a preliminary

For more reference of this topic, a Huệ Khải's Vietnamese-English book entitled *Gia Đình Trong Tân Luật Cao Đài / Family in the Caodai New Law* (Hà Nội: Religion publishing house, 2014) should be recommended reading.

We should, however, notice the fact that not every family has two parents and one or more kids. On this account, as *Psalm* (127:3) says, do such childless couples of marriage lack "a heritage from the Lord" or lose "a reward from Him"? The answer is no, because when not occupied with children, they have more conditions to make lots of useful contributions to society and their religious community as well.

In a post-synodal apostolic exhortation on family (entitled *Familiaris consortio*, Part II, 14), Pope John Paul II clarifies the point as follows:

"It must not be forgotten however that, even when procreation is not possible, conjugal life does not for this reason lose its value. Physical sterility in fact can be for spouses the occasion for other important services to the life of the human person..."

^{*}

⁽³²⁾ The Precious Seat for Restoration, Friday 22 Apr 1960.

I would like to express my most sincere and respectful thanks to both priest Peter Nguyễn Văn Hiền (Director of the Pastoral Institute of the HCMC Archdiocese) and priest Francis Xavier Bảo Lộc (Director of Studies of the Pastoral Institute) for their wholeheartedness and mindfulness to launch an interreligious course named *Discovering Catholicism and Caodaism* on 09 January 2021. This is another sign to clearly show that the Lord's Will, which once guided Vatican II, has just been manifested and realised again in our beloved Vietnam – a cradle of religious harmony, of a noble harmony unceasingly advocated and developed by Caodaism.

As my today's presentation is very close to the end of this inter-religious course, I would like to convey my joyous thanks to all of my precious friends from Saigon's Catholic community and the Principle Clarifying Holy Assembly as well as my Caodai brothers and sisters. Amidst the global pandemic's rampage, everyone has patiently pursued this course. Without your attendance, the class would have been cancelled, and thus, our inter-religious course would have failed. The merits of you all are so considerable indeed.

May Caodai God and Jesus Christ bestow overflowing favours upon priest Peter Nguyễn Văn Hiền and priest Francis Xavier Bảo Lộc to help these two shepherds satisfactorily fulfil their sacred missions.

May Caodai the Master and Jesus the Master bestow great favours upon every instructor and attendant of this course to help us enjoy physical and mental peace and gladness, dedicate ourselves to progress on the long journey of self-cultivation and doing the Dao.

Namo Caodai the Immortal the Mahabodhisattva Mahasattva. Nammo Jesus the Founder, the Saviour of the World, and the Heaven-Honoured One.

HUỆ KHẢI

CHƯƠNG TRÌNH CHUNG TAY ẤN TỐNG KINH SÁCH ĐẠI ĐẠO Các **sách song ngữ Việt-Anh** đã ấn tống:

Vietnamese-English Books

by the Programme of Joining Hands for Free Caodai Publications

- 137-1. GIA ĐÌNH ĐẠO ĐỨC THEO GIÁO LÝ CAO ĐÀI / *The Virtuous Family as Viewed by Caodaism.* Huê Khải, 2021.
- 123-1. SƠ KHẢO THUẬT NGỮ ĐẠO CHÚA TRONG ĐẠO CAO ĐÀI / *A Preliminary Survey of Some Christian Terms Used in Caodaism.* Huệ Khải, 2019.
- 113-1. Ý THỨC HÊ CAO ĐÀI / *The Caodai Ideology*. Huê Khải, 2017.
- 112-1. CÁI ĐEP THEO MỸ HOC CAO ĐÀI / Beauty in Terms of the Caodai Aesthetics. Huê Khải, 2017.
- 111-1. TÂM LÝ NGƯỜI ĐẠO CAO ĐÀI / The Psychology of Caodaists. Huệ Khải, 2017.
- 110-2. MỘT THOÁNG CAO ĐÀI / Brief Glimpses into Caodaism. Huệ Khải, 2017, 2018.
- 099-1. *TRONG THỜI ĐẠI CHÚNG TA* VỚI TẨM TÌNH MỘT TÍN HỮU CAO ĐÀI / Nostra Aetate *in a Caodai Believer's Sentiment*. Huê Khải, 2016.
- 096-1. ĐỐI THOẠI LIÊN TÔN GIÁO TỪ GÓC NHÌN MỘT TÍN HỮU CAO ĐÀI / *Interfaith Dialogues* as Viewed by a Caodai Believer. Huệ Khải, 2015.
- 094-1. LƯỢC SỬ ĐẠO CAO ĐÀI: KHAI MINH ĐẠI ĐẠO 1926 / *A Concise Caodai History: The 1926 Inauguration*. Huế Khải, 2015.
- 093-1. LƯỢC SỬ ĐẠO CAO ĐÀI: THỜI TIỀM ẨN 1920-1926 / *A Concise Caodai History: The Earliest Beginnings 1920-1926.* Huệ Khải, 2017.
- 089-1. ĐẠO CAO ĐÀI TRONG ĐỜI SỐNG CÔNG CHÚNG / *Caodaism in Public Life*. Thiện Quang, Huê Khải, 2015.
- 085-1. GIA ĐÌNH TRONG TÂN LUÂT CAO ĐÀI / Family in the Caodai New Law. Huê Khải, 2014.
- 079-1. NGŨ GIỚI CẨM XƯA VÀ NAY / *The Five Precepts Past and Present*. Huê Khải, 2014.
- 077-2. THIÊN BÀN TAI NHÀ / The God's Altar at Home. Huê Khải, 2014, 2017.
- 053-1. CÁM ĐẠO CAO ĐÀI Ở TRUNG KỲ (1928-1950) / Caodaism under Persecution in Central Vietnam (1928-1950). Huê Khải. 2012.
- 022-2. TAM GIÁO VIỆT NAM TIỀN ĐỀ TƯ TƯỞNG MỞ ĐẠO CAO ĐÀI / *The Three Teachings of Vietnam as an Ideological Precondition for the Foundation of Caodaism.* Huệ Khải, 2010.13.
- 006-2. ĐẤT NAM KỲ TIỀN ĐỀ PHÁP LÝ MỞ ĐẠO CAO ĐÀI / *Cochinchina as a Legal Precondition for the Foundation of Caodaism.* Huệ Khải, 2008, 2010.
- 002-3. NGÔ VĂN CHIÊU NGƯỜI MÔN ĐỆ CAO ĐÀI ĐẦU TIÊN / *Ngô Văn Chiêu the First Caodai Disciple*. Huệ Khải, 2008, 2009, 2012.
- 001-3. ĐẤT NAM KỲ TIỀN ĐỀ VĂN HÓA MỞ ĐẠO CAO ĐÀI / *Cochinchina as a Cultural Precondition for the Foundation of Caodaism.* Huê Khải, 2008 [in 2 lần], 2012.

Ghi chú: 137-1 tức là quyển 137, in lần thứ nhất. 001-3 tức là quyển 1, in lần thứ ba.

HỘI LUẬT GIA VIỆT NAM NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỰC

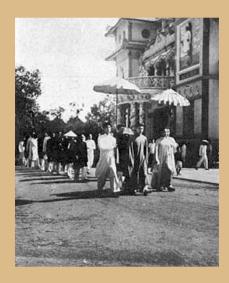
65 Tràng Thi, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội Điện thư: *nhaxuatbanhongduc@yahoo.com* Điên thoai: 04.39260024 – Fax: 04.39260031

GIA ĐÌNH ĐẠO ĐỨC THEO GIÁO LÝ CAO ĐÀI THE VIRTUOUS FAMILY AS VIEWED BY CAODAISM

Tác giả: HUỆ KHẢI

Chịu trách nhiệm xuất bản: Giám đốc Bùi Việt Bắc
Chịu trách nhiệm nội dung: Tổng biên tập Lý Bá Toàn
Biên tập: Phan Thị Ngọc Minh
Ảnh bìa 1: Gabriel Gobron (1895-1941)
Bìa 4: Huệ Khải văn tập 慧啓文集 – Thư pháp: Trương Lộ 張 路
Trình bày bìa: Thiện Tâm (Minh Lưu)
Sửa bản in: Lê Anh Minh

In 1.000 bản, khổ 14,5x20,5cm, tại XN In FAHASA
774 Trường Chinh, phường 15, quận Tân Bình, TpHCM.
Điện thoại: (08) 38153971 – Fax: (08) 38153297
Số XNKHXB: 1762-2021/CXBIPH/46-31/HĐ
Số QĐXB của NXB: 305/QĐ-NXBHĐ, cấp ngày 10-6-2021.
In xong và nộp lưu chiểu năm 2021.
Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế (ISBN): 978-604-328-810-0
Thính kinh sách ấn tống, gởi e-mail về: daidaovanuyen@gmail.com

Sau bí tích hôn phối trong Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh, cô dâu và chú rể đang trở về nhà. Ảnh mượn trong Le Caodaïsme en image, của Gabriel & Marguerite Gobron (Paris: Nxb Dervy, 1949).

After the sacrament of matrimony administered in the Tây Ninh Caodai Holy See, the just married couple are returning home.

The picture borrowed from Le Caodaïsme en image, by Gabriel & Marguerite Gobron (Paris: Dervy Pub., 1949).

Quyển 137-1 trong CHƯƠNG TRÌNH CHUNG TAY ẤN TỐNG KINH SÁCH ĐẠI ĐẠO

Sách ấn tống. Không bán. Free Gift Book. Not for Sale.